

ID: 100825

Vedlejší účastník

Skutečnost, že se mohou změnit práva a povinnosti samotné společnosti, v níž je vedlejší účastník členem statutárního orgánu, neznamená změnu právního postavení člena statutárního orgánu.

(Usnesení nejvyššího soudu České republiky sp.zn. 23 Cdo 3960/2013, ze dne 16.12.2015)

Nejvyšší soud České republiky rozhodl ve věci žalobkyně Bohemians Praha 1905, a.s., se sídlem v P., zastoupené JUDr. P.F., advokátem, se sídlem v P., proti žalované Fotbalový klub Bohemians Praha a.s., se sídlem v P., zastoupené Mgr. T.U., advokátem, se sídlem v P., o ochranu práv majitele ochranné známky, vedené u Městského soudu v Praze pod sp. zn. 6 Cm 70/2009, o dovolání žalované proti usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 30. července 2013, č. j. 3 Cmo 427/2012-385, tak, že dovolání se zamítá.

Z odůvodnění :

Městský soud v Praze usnesením ze dne 1. října 2012, č. j. 6 Cm 70/2009-356, rozhodl, že vedlejší účastenství M. V., na straně žalované je nepřipustné.

Připustnost vedlejšího účastenství soud zkoumal vzhledem k námitkám žalobkyně (§ 93 odst. 2 věta druhá zákona č. [99/1963](#) Sb., občanského soudního řádu – dále jen „o. s. ř.“). Soud prvního stupně došel k závěru, že M. V. nenaplnuje podmínku právního zájmu na výsledku sporu (§ 93 odst. 1 o. s. ř.), neboť se výsledek sporu nemůže projevit v jeho právním postavení. Svou účast ve sporu odůvodnil jen nemorálním jednáním žalobkyně.

Soud prvního stupně rovněž nepřijal argumentaci žalované, podle níž, kromě toho, že je pan V. jediným akcionářem společnosti FC Bohemians Praha a.s., v konkursu (dále jen „úpadce“), je i věřitelem této společnosti a v případě neúspěchu žalované by tato přestala platit podlicenčí poplatky do konkursní podstaty, čímž by se snížil rozsah uspokojení věřitelů úpadce. Podle soudu prvního stupně v tomto případě nejde o zájem právní, nýbrž majetkový, přičemž ani zájem majetkový, ani morální zájem na výsledku sporu připustnost vedlejšího účastenství založit nemůže.

K odvolání žalované a vedlejšího účastníka Vrchní soud v Praze usnesením ze dne 30. července 2013, č. j. 3 Cmo 427/2012-385, potvrdil usnesení soudu prvního stupně.

Odvolací soud poukázal na výklad pojmu „právní zájem na výsledku řízení“ provedený Ústavním soudem v nálezu sp. zn. I. ÚS 553/03 (uveřejněným ve Sbírce nálezů a usnesení Ústavního soudu, č. 35, r. 2004), podle něhož je smyslem vedlejšího účastenství posílit v konkrétním řízení toho účastníka, na jehož straně vedlejší účastník vystupuje, za předpokladu, že vedlejší účastník má právní zájem na výsledku sporu. Neslouží tedy pouze o k ochraně zájmů vedlejšího účastníka, ale i k ochraně zájmů hlavního účastníka řízení.

Odvozuje-li vedlejší účastník svůj právní zájem na výsledku sporu ze svého postavení jediného akcionáře a jediného člena představenstva společnosti FC Bohemians Praha, a.s., v konkursu, a tvrdí-li, že v rámci své povinnosti vykonávat funkci statutárního orgánu s péčí řádného hospodáře je nucen chránit oprávněné zájmy společnosti, v daném případě usilovat o zachování platnosti podlicenční smlouvy uzavřené mezi společností FC Bohemians Praha, a.s., a žalovanou dne 5.

listopadu 2009, pak dle odvolacího soudu soud prvního stupně správně dovodil, že jde toliko o tvrzení o majetkovém zájmu. Jakýkoli výsledek řízení totiž nemůže mít vliv na postavení vedlejšího účastníka jako akcionáře a člena statutárního orgánu úpadce. Vliv nemůže mít ani to, že úpadce bude i nadále smluvní stranou podlicenční smlouvy. Nelze zde již hovořit o právním postavení vedlejšího účastníka, který je pouze statutárním orgánem úpadce, nýbrž jde o právní postavení úpadce samotného; nadto případné odstoupení žalované od smlouvy je oprávnění smluvní strany pro případ, kdy to smlouva nebo zákon stanoví a úpadce se bez ohledu na výsledek tohoto sporu může ukončení smlouvy aktivně bránit. Podle odvolacího soudu nelze ani dovozovat, že by neúčast vedlejšího účastníka v tomto řízení mohla být kvalifikována jako porušení povinnosti vykonávat funkci statutárního orgánu s péčí řádného hospodáře.

Proti rozhodnutí odvolacího soudu podala žalovaná dovolání, jehož přípustnost spatřuje v naplnění předpokladů § 237 o. s. ř., když napadené rozhodnutí závisí na vyřešení otázky, která nebyla v rozhodování odvolacího soudu dosud vyřešena, případně má být dovolacím soudem vyřešená právní otázka posouzena jinak.

Žalovaná formulovala tyto právní otázky:

1. zda je dán právní zájem statutárního orgánu společnosti v konkursu, který je zároveň jediným akcionářem a především i věřitelem této společnosti, na účasti v řízení, jehož výsledek má nebo může mít podstatný vliv na výši konkursní podstaty a výši uspokojení věřitelů této společnosti z konkursní podstaty, a dále
2. zda lze neúčast statutárního orgánu na tomto řízení (za podmínek popsanych v bodě 1 považovat za porušení povinnosti statutárního orgánu vykonávat svou působnost s péčí řádného hospodáře, případně
3. zda za předpokladu, že je dán právní zájem správce konkursní podstaty na účasti v tomto řízení (za podmínek popsanych v bodě 1 a ve smyslu usnesení Nejvyššího soudu České republiky ze dne 26. března 2008, sp. zn. 21 Cdo 1775/2007, dle kterého je úkolem správce konkursní podstaty dané společnosti v konkursu dosáhnout poměrného uspokojení věřitelů a dle kterého tak má správce konkursní podstaty právní zájem na výsledku sporu, který se týká majetku třetí osoby, tvořícího případnou součást konkursní podstaty), lze analogicky dovozovat právní zájem statutárního orgánu téže společnosti v konkursu na účasti na výše uvedeném řízení, když se správce konkursní podstaty nemůže tohoto řízení účastnit.

Podle žalované je zřejmé, že pokud může vedlejší účastník svojí účastí na straně žalované ovlivnit výsledek řízení, který má pro společnost, již je statutárním orgánem, podstatný majetkový dosah, je povinností tohoto orgánu se řízení účastnit právě z titulu péče řádného hospodáře. Je evidentní, že v případě neúspěchu ve sporu žalovaná odstoupí od výše uvedené smlouvy, neboť účel této smlouvy pozbude pro žalovanou sebemenšího smyslu. Dovolatelka je názoru, že zvýší-li intervence na straně žalované pravděpodobnost jejího úspěchu ve věci a na něj navazující důsledky pro právnickou osobu, již je vedlejší účastník statutárním orgánem, je dán právní zájem vedlejšího účastníka na účasti v řízení.

Dovolatelka dále odkázala na rozsudek Nejvyššího soudu České republiky (dále jen „Nejvyšší soud“) ze dne 15. října 2010, sp. zn. 29 Cdo 1657/2009. Dle názoru dovolatelky zahájené či probíhající konkursní řízení není překážkou intervence vedlejšího účastníka, naopak zakládá otázku, zda by do řízení, jež může mít vliv na rozsah konkursní podstaty, neměl intervenovat správce konkursní podstaty. V této souvislosti odkázala na usnesení Nejvyššího soudu ze dne 26. března 2008, sp. zn. 21 Cdo 1775/2007, ze kterého vyvozuje, že podobně jako správce konkursní podstaty má i statutární orgán právní zájem na intervenci, jde-li o rozsah majetku tvořící konkursní podstatu.

Konkursní správce úpadce nadto dne 5. června 2013 požádal soud o zproštění z funkce z důvodů dlouhodobých zdravotních potíží, soud této žádosti vyhověl usnesením ze dne 26. června 2013. I z toho důvodu, že konkursnímu správci bránila ve výkonu funkce zdravotní indispozice, vstoupil vedlejší účastník do řízení, aby hájil zájmy úpadce namísto správce konkursní podstaty.

Nejvyšší soud jako soud dovolací (§ 10a o. s. ř.) dovolání projednal a rozhodl o něm podle zákona č. [99/1963](#) Sb., občanský soudní řád (dále opět jen „o. s. ř.“), ve znění účinném do 31. prosince 2013 (článek II bod 2 zákona č. [293/2013](#) Sb., kterým se mění zákon č. [99/1963](#) Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony).

Nejvyšší soud po zjištění, že dovolání bylo podáno v zákonné lhůtě, osobou oprávněnou zastoupenou advokátem (§ 240 odst. 1 a § 241 odst. 1 o. s. ř.), posuzoval, zda je dovolání přípustné.

Přípustnost dovolání je dovozována z ustanovení § 237 o. s. ř., když má dovolatelka mimo jiné za to, že napadené rozhodnutí odvolacího soudu závisí na vyřešení otázky, která v rozhodování dovolacího soudu dosud nebyla vyřešena.

Vzhledem k tomu, že otázky vymezená dovolatelkou skutečně dosud nebyly dovolacím soudem řešeny, je dovolání přípustné.

Dovolání však není důvodné.

Byť dovolatelka výslovně neuvedla důvod dovolání, je z obsahu podání patrné, že uplatňovala důvod dle § 241a odst. 1 o. s. ř. (nesprávné právní posouzení věci), když měla za to, že odvolací soud nesprávně aplikoval ustanovení § 93 o. s. ř., neboť neshledal právní zájem vedlejšího účastníka na výsledku řízení a k námitce žalobkyně jej do řízení nepřipustil.

Podle § 93 odst. 1 o. s. ř. se jako vedlejší účastník může vedle žalobce nebo žalovaného zúčastnit řízení ten, kdo má právní zájem na jeho výsledku.

Podle odstavce 2 téhož paragrafu do řízení vstoupí buď z vlastního podnětu, nebo na výzvu některého z účastníků učiněnou prostřednictvím soudu. O přípustnosti vedlejšího účastenství soud rozhodne jen na návrh.

Dovolatelka právní zájem vedlejšího účastníka vyvozuje z jeho postavení jediného akcionáře a člena statutárního orgánu společnosti, která je v konkursu a která dle tvrzení vedlejšího účastníka a žalované má mít vůči dovolatelce nárok na podlicenční poplatky za užívání označení, které je předmětem sporného řízení.

Jak se v minulosti k výkladu pojmu „právní zájem na výsledku řízení“ vyjádřil Ústavní soud (odvolacím soudem zmíněný náleze ze dne 8. prosince 2004, sp. zn. I. ÚS 553/03, a náleze ze dne 5. srpna 2009, sp. zn. I. ÚS 2036/08), tento pojem „není v OSŘ blíže specifikován, neboť zákonodárce ponechává na úvaze soudu v každém konkrétním případě, jak jej vyloží a aplikuje. Hlavním účelem a smyslem vedlejšího účastenství je pomoc ve sporu jednomu z účastníků řízení (srov. Občanský soudní řád - komentář, 6. vydání Praha C.H.Beck, 2003, str. 307). Smyslem tohoto institutu je tedy posílit v konkrétním řízení postavení toho účastníka, na jehož straně vedlejší účastník vystupuje, samozřejmě za předpokladu, že vedlejší účastník má právní zájem na výsledku sporu. Jinými slovy řečeno, jde o právní zájem na vítězství toho účastníka, jehož vedlejší účastník podporuje. Institut vedlejšího účastenství tedy neslouží pouze k ochraně zájmů třetí osoby (vedlejšího účastníka), ale zároveň i k ochraně zájmů hlavního účastníka řízení, na jehož stranu vedlejší účastník řízení přistoupil.“

Ústavní soud dále nesouhlasil se závěrem, podle kterého „Pokud ustanovení § 93 odst. 1 OSŘ hovoří o právním zájmu na výsledku sporu (na vítězství podporovaného účastníka), nestačí pouze zájem morální, nestačí ani např. pouhý zájem majetkový, ale musí jít o existující právní zájem třetí osoby na výsledku sporu s přímým dopadem do hmotného práva“, a naopak vyslovil závěr o nutnosti posuzování právního zájmu i z hlediska hodnotového, resp. přirozenoprávního – tento závěr byl ovšem důsledkem výjimečných skutkových a právních okolností případu (hájení svobody projevu a akademických svobod v období po listopadu 1989), což vyplývá např. i z usnesení Ústavního soudu ze dne 12. listopadu 2013, sp. zn. IV. ÚS 3068/13, kde Ústavní soud upozornil na podmíněnost závěrů přijatých v rozhodnutí sp. zn. I. ÚS 553/03 zvláštními okolnostmi.

V jiných svých rozhodnutích (usnesení ze dne 16. ledna 2007, sp. zn. IV. ÚS 718/06, usnesení ze dne 7. března 2012, sp. zn. II. ÚS 1589/11) Ústavní soud dovodil, že „vedlejší účastník má však za povinnost, zejména je-li proti jeho účasti na řízení uplatněna námitka, tvrdit a prokázat, že má právní zájem na vítězství své strany. O takový právní zájem se zpravidla jedná tehdy, jestliže rozhodnutím ve věci bude dotčeno jeho právní postavení, tj. jeho práva a povinnosti vyplývající z hmotného práva. Nastalá změna se musí promítat do roviny právní v podobě změny, dotčení reálně existujících nebo v blízké budoucnosti jistě nastalých právních vztahů.“

S ohledem na výše uvedený smysl ustanovení § 93 o. s. ř., posledně citovaný názor Ústavního soudu, jakož i nijak zvláštní povahu okolností sporu (běžné obchodně, resp. průmyslově právní okolnosti) lze v posuzované přijmout závěr, ke kterému se obecně přiklání i odborná literatura (Drápal, L., Bureš, J. a kol. Občanský soudní řád I, II Komentář. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2009, 1600 s. ISBN 978-80-7400-107-9, s. 607-608), tedy že pouhý „morální“, „majetkový“ nebo jiný „neprávní“ zájem na výsledku řízení pro potřeby ustanovení § 93 o. s. ř. nepostačuje. Soudy obou stupňů tedy v tomto směru došly ke správnému závěru.

Shledává-li žalovaná původ právního zájmu vedlejšího účastníka v jeho postavení věřitele a zároveň jediného akcionáře společnosti FC Bohemians Praha a.s., v konkursu – tvrzeného věřitele žalované (dále opět jen „úpadce“), je třeba tento argument odmítnout, neboť i v případě, že by žalovaná současný spor skutečně prohrála, poté skutečně odstoupila od podlicenční smlouvy uzavřené s úpadcem a přestala platit podlicenční poplatky, nemělo by to vliv na právní postavení věřitele ani akcionáře úpadce. Pouze by se mohl snížit rozsah jejich uspokojení dosažený z konkursní podstaty, to je ovšem otázka majetkového zájmu, nikoliv právního.

Rovněž postavení člena statutárního orgánu by nemohlo být odstoupením žalované od smlouvy dotčeno. Skutečnost, že se mohou změnit práva a povinnosti samotné společnosti, v níž je vedlejší účastník členem statutárního orgánu, totiž neznamená změnu právního postavení člena statutárního orgánu. Navíc, jak správně poznamenal odvolací soud, odstoupení od smlouvy je oprávnění smluvní strany ukončit smlouvu v případech vymezených zákonem či smlouvou. Samotným rozhodnutím soudu by k ukončení smlouvy a tedy změně právního postavení úpadce (natožpak člena jeho statutárního orgánu) nedošlo.

Odkaz dovolatelky na rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 15. října 2010, sp. zn. 29 Cdo 1657/2009, je nepřipadný. Zmíněný rozsudek se totiž týkal situace, kdy statutární orgán (jeho člen) společnosti bez souhlasu správce konkursní podstaty poskytl část majetku společnosti bez jakéhokoliv protiplnění jiné právnické osobě – jednalo se tedy o skutkově zcela odlišnou situaci. Otázka vedlejší intervence nebyla v tomto rozhodnutí nijak řešena. Význam uvedeného rozsudku na posuzovanou věc tak dopadá jedině v tom, že prohlášením konkursu na majetek společnosti nezaniká povinnost statutárního orgánu vykonávat svoji funkci s péčí řádného hospodáře. O zachování či porušení této povinnosti však v tomto řízení nelze uvažovat již proto, že vedlejší účastník nejedná jménem úpadce a tedy v rámci výkonu své funkce, nýbrž jménem svým.

Dovolací soud nesouhlasí ani s těmi závěry dovolatelky, které dovozuje z usnesení Nejvyššího soudu ze dne 26. března 2008, sp. zn. 21 Cdo 1775/2007. Nejvyšší soud v uvedeném usnesení tyto otázky neřešil, když dovolání pro jeho objektivní nepřipustnost odmítl.

Nejvyšší soud se nezabýval námitkou dovolatelky, která ze skutečnosti, že správce konkursní podstaty požádal o zproštění z funkce ze zdravotních důvodů a že tomuto návrhu bylo vyhověno, dovozovala, že správce byl vážně zdravotně indisponován již delší dobu a proto nevstoupil do tohoto řízení, neboť se jedná o novou skutečnost, kterou v dovolacím řízení nelze dle § 241a odst. 6 o. s. ř. uplatnit.

Lze tedy shrnout, že právní zájem pana M. V. na tom, aby se stal vedlejším účastníkem v daném řízení, dán není.

Rozhodnutí odvolacího soudu je tedy z hlediska uplatněných dovolacích důvodů správné.

Nejvyšší soud proto dovolání podle ustanovení § 243d písm. a) o. s. ř. zamítl.

zdroj: www.nsoud.cz

Právní věta - redakce.

Další články:

- [Procesní společenství účastníků](#)
- [Pracovní poměr](#)
- [Pracovní poměr](#)
- [Odpovědnost za škodu](#)
- [Konkurs \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Mzda \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Náhrada škody \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Oddlužení \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Význam řízení](#)
- [Vzájemné plnění \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Věcná příslušnost](#)